

Fra: Ronny Bekken Larsen[bekkenlarsen@hotmail.com]

Sendt: 29.08.2024 23:08:21

Til: Post Innlandetfylke[post@innlandetfylke.no]

Tittel: Høringsinnspill til ny skole- og tilbudsstruktur fra Rødt Folldal, Rødt Tynset og Rødt Stor-Elvdal

Denne eposten er sendt fra en person utenfor organisasjonen. Ikke klikk på lenker eller åpne vedlegg før du er sikker på hvem avsender er og at innholdet er trygt.

Kampen mot Forskjells-Norge er overskriften for alt Rødt arbeider med. Vi vil motarbeide økonomiske forskjeller, økte forskjeller mellom distrikts Norge og sentrale strøk, og gi alle ungdommer de best mulige forutsetningene til å forme livet slik de ønsker og har forutsetninger for.

Nedlegging av skolesteder i distriktene og sentralisering av utdanningsprogrammer vil gi økte forskjeller, årsakene til dette er:

- Sentraliseringen gjør utdanningstilbudet dyrere, de som har dårligst råd rammes hardest.
- Sentralisering gjør det mindre attraktivt å bo i distrikts Norge og vil tappe mange bygder og tettsteder for ressurser.
- Sentralisering vil føre til mange oppsigelser og et tøffere arbeidsmarked i store deler av Innlandet.

Saksframlegget som høringsdokumentet bygger på gir mange fakta og bakgrunnsopplysninger om grunnen til at skolestruktur og linjetilbud nå diskuteres, men noe av faktagrunnlaget er utdatert eller basert på feil grunnlag. Saksframlegget omfatter ikke viktige analyser av virkningene lokalt og regionalt av de foreslåtte tiltakene og om det samsvarer med fylkeskommunen sine politiske målsettinger. Det økonomiske bakgrunns materialet som presenteres er utilstrekkelig, og mangler tallgrunnlag som beskriver helhetlige virkninger av de foreslåtte endringene.

I ny opplæringslov er det flere som får rett til videregående opplæring, og det er også gitt utvidede rettigheter til de som tidligere hadde rett til videregående opplæring. For fylkeskommunen kan man ikke se rekkevidden av dette før loven trer i kraft, fordi vi ikke vet hvor mange som vil benytte seg av disse rettighetene.

Samlet sett gjør økt sysselsetting, økt tilflytting og den nye opplæringsloven grunnlag for å sette store spørsmålstegn ved det tallmaterialet som benyttes. Rødt mener det er uheldig at ingen av disse faktorene er godt belyst i høringsdokumentet. De faktorene vi her har påpekt er så vesentlige at grunnlaget for sentralisering og nedlegging av skoler ikke er til stede.

Begrepet stabile tilbud som forutsetter en sentralisering og utvikling av større enheter vil for elevene bety at flere blir stengt ute fra videregående skole, og flere som startet vil ikke fullføre. Næringslivet og offentlig sektor sine innspill er

vanskelig å spore i høringsutkastet. De vektlegger tett kontakt med skolemiljøene og fremhever gode relasjoner mellom skole og næringsliv. For de lokalmiljøene som mister skolesteder vil det bety tap av arbeidsplasser, innbyggere og kompetanse som lokal frivillighet er avhengig av. For de ansatte vil sentralisering bety færre arbeidsplasser totalt sett, mange vil måtte sies opp og mange blir tvunget til å bytte yrkeskarriere eller bosted.

Et viktig premiss i den politiske debatten synes å være at en sikrer robuste fagmiljø og forutsigbarhet for linjetilbud ved å sentralisere og dermed få større skoler. Robuste fagmiljøer skal bidra til å sikre høy kvalitet på undervisningen. Dette vil gi seg

utslag i bedre skolemiljø, sterkere resultater og høyere gjennomføringsgrad. Tallene fra Tilstandsrapport fra videregående opplæring viser ingen slik sammenheng. Flere av de skolestedene som nå er foreslått nedlagt kan vise til svært gode gjennomføringstall og få elever som dropper ut. Det er ingen forskning som slår fast at robuste fagmiljøer er knyttet til størrelsen på skolene.

Flere av høringsuttalelsene som allerede er kommet inn fra ansatte knyttet til nedleggingstruede skoler fremhever de gode fagmiljøene og de gode resultatene som deres skoler leverer, de mener dette taler for å opprettholde skoletilbudet de representerer. Næringslivet og nærmiljøet, som rekrutterer fra de nedleggingstruede skolestedene og skoler hvor linjer er foreslått kuttet, understreker at de får dyktige lærlinger, gode arbeidstakere og ungdommer med viktige ressurser inn mot kultur og frivillighet. Dette underbygger påstanden om gode faglige miljøer.

Storsteigen videregående skole, skolested Nordstumo har i mange år vist at den gir resultater for enkeltmennesker som skoleverket ikke ellers ville nådd. Nordstumoenes særegenhet gjør at dens eksistens må sees i et annet perspektiv enn de øvrige skoler. Fylkeskommunens forslag om å legge ned Nordstumo og overføre ansvaret til andre videregående skoler er økonomisk forståelig i et kortsiktig perspektiv, men det overser at elevene ved Nordstumo har spesielle behov som vanlig skolegang ikke kan dekke. En nedleggelse av Nordstumo vil derfor ha store samfunnsmessige kostnader og er derfor ikke forsvarlig i et samfunnsøkonomisk perspektiv.

For lokalsamfunnet i Stor-Elvdal vil det også få svært negative konsekvenser, noe man allerede har erfart etter Midt-Østerdal videregående skole på Koppang ble vedtatt lagt ned i 2018. Det har bidratt til fraflytting og økonomiske utfordringer for flere familier. Nærmeste videregående skole for ungdommen i Stor-Elvdal er nå Elverum i sør og Tynset i nord. De fleste velger da å bo på hybel, men borteboerstipendet dekker knapt husleie som medfører at andre borteboeravgifter og hjemreiser må dekkes av familien. Når konsekvensen blir at familier velger å flytte fra kommunen medfører det at bygdesamfunnene tømmes, sentraliseringa fortsetter, og i Stor-Elvdal har en sett akkurat dette.

En må også satse på estetiske og kreative fag i videregående skole. Behovet for kompetente og engasjerte kulturarbeidere ute i lokalsamfunnet, enten det er utøvere, instruktører, organisatorer eller frivillige, vil ikke bli mindre i framtida. Det er disse rollene elever lærer opp til å fylle. Ved å kutte i disse tilbudene og gjemme seg bak normtall, vil det gjøre skade i mange år framover. Med denne nedprioriteringen av de estetiske fagene i videregående skole vil fylkeskommunen begå en stor feil.

De siste årene har videregående skoler i fylker over hele landet vært truet av kutt som Nord-Østerdal videregående skole. Musikklinja på Tynset har eksistert i 29 år, og har vært et springbrett for flere utøvende musikere og kulturarbeidere. Det har også vært god ballast for de som har valgt andre yrkesveier. Skolestruktur og tilbudsstruktur er også distriktpolitikk. Musikklinja er et tilbud til regionens ungdom som bidrar til å gjøre regionen attraktiv for de som bor her og som vurderer å flytte til regionen. Avstand til nærmeste tilsvarende tilbud er 17 til 22 mil. Forslaget om nedleggelse bidrar ikke til størst mulig bredde i utdanningstilbudet i regioner eller nærliggende regioner, og bidrar til at flere ungdommer må flytte på hybel for å få et tilbud innen estetiske og kreative fag.

Skolen er den viktigste fellesarenaen vi har i Norge. Alle unge, uavhengig av sosial eller økonomisk bakgrunn, skal ha tilbud om den samme opplæringen om man bor i Folldal, Alvdal, Tynset eller på Hamar. Skolens samfunnsoppdrag er tydelig slått fast i Opplæringslovens formålsparagraf. For at skolen skal kunne oppfylle sitt samfunnsmandat må den være tilgjengelig, gratis og ha gode nok rammevilkår. En skole uten nok personell eller ressurser til å håndtere alle aspekter av opplæringsloven, vil ikke klare å gi unge den kvaliteten samfunnet ønsker og politikere krever.

Skolen har et ansvar for å legge til rette for at elevene opplever meningsfulle og gode liv sammen med medelever og andre mens de er i utdanning. Elever er ikke bare fremtidig arbeidskraft og skattebetalere. Årene i videregående opplæring er svært viktige, derfor må vi evne å se på videregående opplæring både i et her og nå perspektiv og et framtidsperspektiv. En må ta utgangspunkt i elevenes rett til en skole- og tilbudsstruktur som gir dem mulighet til å velge det de er interesserte i. Elevene har rett til et likeverdig tilbud uansett hvor de bor i fylket. Fylkeskommunens sitt ansvar er en skole som motvirker utenforskap og gi alle elevene en skolestruktur som ivaretar gratisprinsippet, det være seg knyttet til selve utdanningstilbudet eller det som er relatert til skoleveg eller hybel.

Folldal 29.08.2024
Ronny Bekken Larsen
Leder, Rødt Folldal

Gjertrud Marie Kjølhaug Bakkeng
Kommunestyrerepresentant, Alvdal

Bjørn Jentoft
Leder, Rødt Stor-Elvdal

Kristen Bay
Leder, Rødt Tynset